

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 51 (5722)

МАРТЫН

15

ВТОРНИК

1949 он

Сөн 20 мүнгэв

Ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба финансова органуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол тоо бүридхэлэй шанарые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл ябуулха, ажахын ба финансова ажал-ябуулгыг хүтэлбэрилгын тон шухала зэбсэг болгон тоосоо эрхим хайнаар ашаглаха ёһотой.

(СССР-эй финансуудай Министр А. Г. ЗВЕРЕВЭИ элидхэлээ).

СОВЕДУУДЭЙ ХҮДЭЛМЭРКИН АЖАЛШАНХИ ДЭБЖЭЛТЫН ТҮЛӨӨ

Манай орон дотор бодото арадай түрхөөрөө демократическа засаг туулагдаад, хүнүүдэй эрхэ сүлөөн-дэнь юрэл саархан дээрэ бэшэ, бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэнэ.

жээ-ябуулгануудые хараалха хэрэгтэнь тулалба. Депутатууд Савченко ба Византийская гэгшэд илангаяа ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Мүнөө ажалшадай депутатуудай Соведадэй хэжэ хүдэлмэринь заха хизааргүй ехэ. Гүрэнэй түсэбүүдые гүйсэдхүүлхэ, хабарай тарилгын хүдэлмэри эрхимээр эмхидхэхэ, адуула малнуудые атар тарганаар ондо оруулха ба түнүүдые бүрин хайнаар абалга хангаха, нотагай промышленностин хөгжөөхэ, колхознигуудай агротехническэ ба зооветеринарна хуралсалые эршэмтэйгээр үргэлжлүүлхэ, городууд болон хүдөө тосхонуудые болбосон болгохо, айл бүхэниие радиотой ба электричествотэй болгохо, арад зонние шэнэ үзэг бэшгэтэ хургаха гэхэ мэтэ угсаа шухала зорилгонууд бэелүүлэгдэхэ ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведадэй V сессии

Союзай Соведадэй 1949 оной мартын 12-ой заседани тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Мартын 12-ой үглөөнэй 11 часа, Кремль дотор, СССР-эй Верховно Соведадэй заседанинуудай зал соо Союзай Соведадэй Түрүүлэгшэ депутат И. А. Парфенов түрүүлэгшээр хууба.

Союзай Соведадэй заседани дээрэ «СССР-эй 1949 оной гүрэнэй бюджет тухай» ба «СССР-эй 1947 оной гүрэнэй бюджетэй гүйсэдхэл тухай» элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ үргэлжэлбэ. Депутат Н. П. Фирюбин (Москва горо-

дой Калининска округ), депутат В. И. Недосекин (Свердловско областин, Серовско округ), депутат Н. К. Байбаков (Азербайджанска ССР-эй, Бакинска—Ленинскэ округ), депутат А. И. Евдокимова (Костромской областин, Костромской округ), депутат Ф. Н. Муратов (Астраханска областин, Астраханска городской округ), депутат А. И. Сембаев (Казахска ССР-эй, Уральска округ), депутат Г. Н.

Куприянов (Карело-Финскэ ССР-эй, Петрозаводско округ), депутат Б. В. Волчков (Курска областин, Старо-Оскольско округ), депутат Я. П. Остров (Латвийска ССР-эй, Елгавска округ), депутат М. М. Бессонов (Краснодарска хизаарай, Майкопско округ), депутат К. Д. Дикамбаев (Киргизскэ ССР-эй, Тянь-Шаньска округ) гэгшэд үгэ хэлэбэ. Энэгээр Союзай Соведадэй гурбадахи заседани хаагдаа.

Московско область. Раменска районор «Пламя» колхозой библиотекэ 25 жалай урда тээ нээгдэнэ юм. Тэндэ политическэ удхатай үдэрнүүдые утгуулан библиотекой фото витринүүдэ, номуудай выставкүүдэ эмхидхэгдээ байдаг. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үни удамай уншгачы П. П. Шереметев, библиотекер Л. К. Голикова.

ТАСС-ой фотохроника.

Национальностнуудай Соведадэй 1949 оной мартын 12-ой заседани тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Мартын 12-ой үдэшин 6 часа, Кремль дотор, СССР-эй Верховно Соведадэй заседанинуудай зал соо Национальностнуудай Соведадэй заседани болобо.

Национальностнуудай Соведадэй Түрүүлэгшэ депутат Б. Б. Кузнецов түрүүлэгшээр хууба.

Национальностнуудай Соведадэй заседани дээрэ «СССР-эй 1949 оной гүрэнэй бюджет тухай» ба «СССР-эй 1947 оной гүрэнэй бюджетэй гүйсэдхэл тухай» элидхэл

тушаа үгэ хэлэлгэ үргэлжэлбэ. Депутат Э. Н. Пяль (Эстонско ССР-эй, Вырускэ округ), депутат А. С. Пирузян (Армянска ССР-эй, Алавердска округ), Б. П. Бещев (СССР-эй зам харилсаанай Министр), депутат Н. У. Базанова (Казахска ССР-эй, Семипалатинска округ), депутат И. М. Филиппов (Украинска ССР-эй, Николаевска округ), П. Г. Бурыличев ажалшадай депутатуудай Московско областной Соведадэй гүйсэдхэмэй тү-

рүүлэгшэ), депутат Н. Е. Авхимович (Белорусска ССР-эй, Мозырска сельскэ округ), депутат М. Турсунаев (Таджикска ССР-эй, Гармска округ), А. М. Сафронов (РСФСР-эй Финансуудай Министр), И. А. Бенедиктов (РСФСР-эй, Иркутска округ), депутат С. М. Шарфеев (Татарска АССР-эй, Чистопольско округ) гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Энэгээр Национальностнуудай Соведадэй гурбадахи заседани хаагдаа.

Хабарай тарилгада бэлэдхэл

ТРАКТОРНУУДАЙ ЗАҢАБАРИЛГЫЕ ЭРИД ТҮРГЭДХЭХЭ

★ МТС-үүдэй МУРЫСӨӨН

РЕСПУБЛИКЫН МТС-ҮҮДТЭ ТРАКТОР ЗАҢАБАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн

1949 оной мартын 10.

Эрхлэгч бүрийн	МТС-үүд	Жагай түсэбэй дүүргэ элэг (процентээр)
1. Тарбагатайн		108,5
2. Хонхолойн		104,2
3. Хорин		102,7
4. Жиримскэ		100,0
5. Удын		100,0
6. Эгэтын		100,0
7. Сэлэнгын		100,0
8. Тунхэнэй		100,0
9. Кыренскэ		97,1
10. Хэжэнгын		95,0
11. Байкало-Кударын		94,5
12. Иволгын		94,2
13. Чесанын		92,5
14. Ехэ-Куналейн		92,5
15. Саянтын		91,4
16. Курбын		90,7
17. Кабанскын		88,5
18. Баргажанай		88,2
19. Ушөөтэйн		88,2
20. Хамнигадайн		84,6
21. Кяхтын		83,7
22. Тимлойска		82,3
23. Бага-Куналейн		80,0
24. Куйтунска		80,0
25. Селендумын		78,7
26. Окнино-Ключевскэ		77,6
27. Бургалтайн		77,2
28. Гашейн		77,1
29. Ново-Брянска		75,4
30. Закаменай		74,0
31. Бичурын		73,2
32. Сухын		72,2
33. Суулгын		72,0
34. Итанцын		70,0
35. Сагаан-Усанай		68,7
36. Ториин		67,7

Трактористнуудай амжалтатой ажал

Куйтунска МТС-тэ (Баргажан) нүхэд Карнаков, Раднаев гэгшэдэй бригаданууд трактор ба прицепной машинануудаа болзоорхоон урид заһабарилжа дүүргэ. Эдэ бригаданууд мүнөө гээгдэжэ ябанан бригадануудта туһалмажа үзүүлэн, трактор заһабарилгы дүүргэлсэжэ байна.

МТС-эй трактористнуудай хоорондохи мурьсөөндэ эрхим трактористнууд И. Ожогов, С. Базаров, К. Местахов гэгшэд түрүүлжэ ябана. Эдэнэр тракторайнгаа заһабарилгыгэ хайн шанартайгаар дүүргэжэ, тарилгада гарахаар бэлэн болгоо.

Трактористнууд колхозуудта туһална

Тарбагатайн МТС-эй трактористнууд трактор ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгыгэ дүүргэдэ, колхозуудай хабарай тарилгада бэлэдхэлдэнь ехэжэ туһаламжа үзүүлжэ байна. Энэ МТС-эй 72 трактористнууд ба дүршэлтэ хүдэлмэриншэд аймагайнгаа бүхэ колхозуудта гараад, плуг, саялка, борной болон хүдөө ажахын бусад машинануудые заһабарилалсана. «Красная Заря» колхоздо нүхэр Банновай тракторна бригадын 8 тракторист хэдэн хоног соо хоёр саялка, 18 плуг заһабариллан байна. Мүн эдэнэртэй хамта, ерэнхэн нүхэр Тимофеевэй бригадын трактористнууд өөһэдэнь халхала 120 гектар талмай дээрэ мүйлхэ, наг шэбхэ шэрэжэ байнал. «Гигант» колхоздо ерэнхэн П. Бо-

гачевай ба М. Михалевой бригаданууд колхозой тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринэ хурдадхаа. Эдэнэр 3 саялка, 12 плуг хайн шанартайгаар заһабарилжа, тарилгада гарахаар бэлэн болгобо. 60 гектар газарта сана тогтоолон, наг шэбхэ гаргаһан байна. Мүн түршэлэн «Полиотдел», Сталиной нэрэмжэтэ колхозуудта тракторна бригаданууд ехэ хүдэлмэринүүдые бүтээгээ.

Тарбагатайн МТС-эй трактористнуудай энэ үүсхэлые хаа-хаанагүй дэмжэжэ, тракторайнгаа заһабарилгы дүүргэнэ бригаданууд колхозуудай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдтэ туһалхань шухала байна.

И. Ильин.

ҺАНАЛАА ТАБИНАГУЙ

«Гигант» колхоз хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринэ ябуулха талаар Тунхэнэй аймагай колхозуудай дунда тон ехээр гээгдэжэ ябана. Энэ колхоз үрбэ хааха түсэбөө мийл 43 процент дүүргэнхэй. Тингэбэшые колхозой хүтэлбэрилэгшэд үрбэтэй болохо тухайгаа оролдонууй.

Мүн хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдые заһабарилга баял хангалтагүйгөөр ябуулагдана. 23 плугайн мийл 18-н заһабариллагданхай. Тинхэдэ саялка, борной гэхэ мэтэ машинануудые заһабарилга мүнөө болтор эхилээдүй байһаар.

Ц. Субанов.

Профсоюзна эдэбхитэдэй городской суглаан дээрэ

Республиканска лектори соо профсоюзна эдэбхитэдэй городской суглаан хаяхан болоо. Энэ суглаан хөхүүд ба участогуудай профсоюзнууд, месткоуудай, фабрикамуудай болон союзуудай обьектуудай түрүүлэгшэнэр, ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд, мүн «Машинист» предприятинуудай становецүүд байлсаба.

Суглаанда байлсагшад «Профсоюзнуудай Бүхэсоюзна Х сьездэд бэрилтэй дашарамдуулан профсоюзна организацинуудай зорилгоуды гүрэн асуудалаар Бурпрофсоюзны түрүүлэгшэ нүхэр М. М. Сидоровой элидхэл үзүшэн хэлсэбэ. Элидхэл тушаа 12 хүн үгэ хэлэбэ.

Профсоюзнуудай Бүхэсоюзна сьездын нээгдэхэ хүрэтэр 4 насаа үйлдэбэрини программые дүүргэхэ, тинхэдэ 1—52 гэжэ паровоз түсэбөө үлүү даража уялга абанхайбди: Тингэ уялгануудаа амжалтатойгаар дүүргэжэ байнабди,— гэжэ П. В. Завкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Безнососов хэлэбэ.

Тус коллективэйхидэ 2 миллион түхэнгэй түлшэ болон электроэнерги арбилжа байна. Мүн 159 залуу хүдэлмэриншэдые стахановска хургуулида хургаха юм. Жэлэйнгэ түсэбэ нэгэ нара урид — декабрын 1-дэ дүүргэхын түлөө тэмсээнэ. — Гансал эрхим шанартай продукци бүтээн гаргаха гэгээн Александр Чутких гэгшын уралые нини хүтэлбэрилдэг цехынхид барандаа халуунаар угтаа, — гэжэ Һезы дарадаг фабрикин мастер стахановец нүхэр Малухин хэлэбэ.

Олон залаата шэнисэ тарихань

Баргажанай дунда хургуулин директорын П. А. Онхотов) багшар ба хурагдаад хургуулингаа өргөдэ тарилга хэдэг туршалгын хамтай үнэрэгшэ жэлдэ эмхидхэхэ юм. Эндэ үнэрэн жэлдэ 50 үрбэ шведскэ клевер, 100 грамм фото рыжик тариһан байгаа. Фото рыжик хоёр жэлэй ургаса байха мүн үрбээ үгөөдүй. Тинхэдэ, жэлдэ 5 килограмм 600 грамм үрбэ хайн шанартай үрбэ абанхай. Энэ үрбээ мүнөө жэл тарихань.

Тинхэтэй хамта, академик Цицинэй бии болгоһон шэнисэ-пырейин гибрид ба мүн олон залаата шэнисын (ветвистэ) оройдоо 6 монсогор ороһо оложо, туршалгын тарилга хэхэ гэжэ байна. Амтата шэнэ хартаабха тариха ханаатай. Үрбэ захаяд, асархынь хүлсэжэ байна. Энэ жэлдэ тариһан тарилгань хадаа бултадаа туршалгын хүдэлмэринүүд болохо юм.

СОВЕТСКЭ ОРОН ДОТОР

Саратовска областной хэлбэл «Колхоз-стахановец» гэжэ брошюра хэблэн гаргаба. Тэрэнэй автор — СССР-эй Верховно Соведадэй депутат, Социалистическэ Ажлал Герой Ф. П. Головатый өөрынгөө хүтэлбэрилжэ байһан «Стахановец» колхозой нинтын ажахын ургалта тухай хөөрөнэ.

«Ростсельмаш» заводой (Ростовна-Дону) стахановецүүд тус предприятин үйлдэбэрини проектн хүсөөр хараалагдаһанһаа үлүү олон комбайнуудые март нара соо үдэр бүри бүтээн гаргажа байна.

ВЦСПС-эй секретариат Дегизтэй хамта хурагдай хабарай амаралтын үедэ — мартын 26-һаа 31 хүртэр — сүхбүүдэй нямой недели» үгэ гэрэгэхэнь.

Узбекистанай хлопог таригшад табатади курултай (сьезд) Ташкент городто боложо дүүрбэ. Курултай да байлсаһан ахаду республикануудай — Туркменин, Таджикистанай, Киргизин ба Казахстанай делегацинууд хадаа хлопог таригшые улам саашан хөгжөөхын түлөө республиканууд хоорондын мурьсөө эмхидхэхэ явадалнууды хараалһан байна.

Мартын 8-да Т. Г. Шевченко нэрэмжэтэ, гүрэнэй Киевскэ университетэй нээгдэжээр 115 жэл гүйсэбэ. Советскэ засагай үедэ университет хадаа 12 мянган мэргэжэлтэды ба 300 науцна хүдэлмэрилэгшэды бэлэдхэнэ байна. Тус университеттэ А. В. Луначарский, А. Я. Вышинский, О. Ю. Шмидт, А. Е. Корнейчук болон Б. Сад буража гараһан байха юм.

Мүнөө Литовско ССР-тэ 100 мянган физкультурнигууд тоологдоно. Энэ хадаа советскэ уеын урда тээхитэй сасуулбал 80 дахин олон физкультурнигууд болоно.

Курска областини городууд ба тосхонуудаар санаар уридаанай мурьсөөн тон үргэнөөр боложо үнэрбэ. Эндэ 5 мянган физкультурнигууд санаар ГТО-гэй ба БГТО-гэй нормонуудые үгэһэн байха юм.

Харьковска машина бүтээгшэдэй 200 гаран бригаданууд Александр Чутких гэгшын жэшээгээр гансал хайн шанартай продукци гаргана.

Хизаарые шэнжэлгын Хакаска областной музейд үндэр ургасын мастернуудай выставкэ нээгдэбэ. Социалистическэ Ажлал Героинуудай дүй дүршэлые харуулагча выставкэдэ гол һуури эзлэнэ.

Карело-финскэ арадай «Калевала» гэжэ эпосэй хэблэгшээр 100 жэл гүйсэһентэй дашарамдуулар Ухтада (Карело-Финскэ ССР) арадай баярай үдэрнүүд эхилбэ.

НОМ ХАДАА ЭРДЭМЭЙ БУЛАГ ГЭЭШЭ

☆☆☆

☆☆☆

Марксизмын классигуудай зохиолнууд — манай урагшаа дабшалгын туг мүн

Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиной зохиолнууд манай эрдэмтэй бүхы халбаринуудай талаар асар их энциклопеди мүн болоно. Эдэ зохиолнууд бол коммунизмын түлээ тэмсэлэй хүсэн түгэс идэй зэбсэг мүн. Эдэ зохиолнууд советскэ хүн бүхэний үдэр бүри үзэжэ, шудалжа байдаг номууд болонхой. Советскэ хүнүүд эдэ зохиолнууды шууд шудалдаг байхад аа общественнэ хүгжэлтын хуули номууды мэдэхэ болодог, өөһэдүнгөө жаргалта түрүүдүн түлөө хүдэлмэришэн ангийн тэмсэлэй, марксизм-ленинизмын бүхы дайсадтай манай парти тэмсэлэй дүй дүршэлээр баяжадаг, большевизмы шудалдаг байна. Марксизм-ленинизмы шудалалга хадаа Ленин—Сталиной агууехэ хэрэглэ илалтада, коммунизмын илалтада манай арай эгигэл найдабарине бэхжүүлдэг юм.

Марксизм-ленинизмын классигуудай зохиолнууд манай нимэ эхээр бүхы дэлхэй дээрэ урлан зохиол хүн түрэлтэй түүхэд үзэгдэгүй мүн. Мүнөө эдэ зохиолнууды бүхы оронуудай арад, бүхы үндэһэ яһатан уншажа байдаг.

Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиной зааһан заар дэлхэй дээрэ анха түрүүн шэнэ байдалыг үзээр байгуулжа байһан манай орондо эдэ зохиолнууд илангаяа үргэнөө тараһан байна. Марксизм-ленинизмын классигуудай номууд манай агууехэ Эхэ орон дотор ажаһуудаг бүхы арадуудай хэлэнүүд дээрэ оршуулагдажа, эгзэн холын булангуудта хүрэдэг байна.

Эгзэнэй эли тодо үлгэр жэшэнь манай республик байдал дээрэһэ харгадана. Агууехэ Октябска социалистическэ революциин урда тээ бурят-монгол арад болбол ном дэбтэр хэблэн гаргаша байгагүй, өөрын үзэг бэшггүй ба литература үндэһэн хэлэгүй байһан юм. Бурят-монгол хадаа парти ба правительствын саг үргэлзэн анхаралай ашаар, агууехэ ород арадай ахадтай туһаламжын ашаар формоороо национальн Удхаараа социалистическэ культура байгуулалта, тэрэнэ хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ аргатай болон юм. Советскэ засагай жэлүүд соо бидэ өөрын үзэг бэшгэ ба өөрын литература хэлэ айгуулагдай. Эрдэмтэй бүхы халбаринуудай номуудын олон мянган тиражтайгаар бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг болонохой. Хэблэгдэһэн номуудай тон эхэ хубинь марксизм-ленинизмын классигуудай зохиолнууд болоно. Мүнөө бурят-монгол арад Маркс ба Энгельсын «Комму-

нистическэ партиин манифест», Ленин, Сталиной зохиолнууды өөрынгөө хэлэн дээрэ уншажа ба шудалжа байна. ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курс манай республика дотор гурба дахин хэблэгдэжэ, хамта 50 мянга шахуу тиражтайгаар гараа. Иосиф Виссарионович Сталиной хуряангы биографи бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдажа хэблэгдэжэ. Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэл 1949 ондо 38 мянган нитэ тиражтай политическэ литература хэблэн гаргахаар хараалаа. Тэдэнэрэй дунда В. И. Лениной «Демократическа революцида социал-демократин хөөр тактика», «Юу хэхэб?», «Алхам урагшаа, хөөр алхам гэдэргээ», «Капитализмы дээдэ шата болохо империализм»; И. В. Сталиной «Ленинизмын үндэһэ хууринууд тухай» ба бусад зохиолнууд хэблэгдэхэ байна.

Манай республика дотор марксизм-ленинизмын классигуудай зохиолнууды хэблэн гаргалгын жэл бүри уржажа байһан ябадал юу харуулаһа гэхэдэ, хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай ба интеллигенциин культури хэмжээнэй дээшэлжэ, политическэ мэдэрэлэйн үргэдэжэ байһанинэ харуула.

Идеологическа хүдэлмэрин асуудалнуудта гарһан ВКП(б)-гэй Центральна Комитэдэй түүхэтэ тогтоолууд болбо марксизм-ленинизмын зохиолнууды манай арадай шудалжа ябадалы тон эхээр үргэдхэн байна. Түрүү советскэ хүнүүд большевизмы шудалжа, социалистическэ идеологичин сээр байһан түлээ, тэрэни элдэб янзаар хазагайруулаха ябадалда эсэргүү, хүнүүдэй ухаанда байһан капитализмын үлгэдэлүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Политическэ литературы ажалшадай тон эхээр хэрэгжэжэ байһашаа, тэдэ хэрэгжэмжэнүүд зарим газарта хангаданагүй. Энэ юун дээрэһэ болонб гэхэдэ, ном худалдагад органиацинуудай зарим нэгэн хүдэлмэришэдэй зүгһөө номууды олоной дунда тараахаа яарадаггүй, энэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг ябадал болоно. ВКП(б)-гэй Обкомой борогой тогтоолой ёһоор соносхогдон советскэ номууды тараан нэбтэрүүлхэ нарын зорилго хадаа арад зоной дунда политическэ, науца, техникескэ, хүдөө ажайн, урланхайханай ба бусад литературы мэдээжэ болгохо ба олоор тарааха ябадал болоно.

Ц. Очиров,

ВКП(б)-гэй Обкомой пропаганда ба агитациин таһагы даагышн орлошо.

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэжэ жэл ерэхэ бүржэ улам олон тооной эдгээр номууды хэблэн гаргажа байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурмонгизай хэблэн гаргаһан зарим номууд харуулагдаһа.

Илалтада уряалдаг ном

Агууехэ пролетарска уранзохоолош А. М. Горькин гениальна зохиолнууд уншагшадтай дура зоригы татажа, тэдэнэй оюун ухаанда хэтэ мүнхэдөө үлэдэг байна.

А. М. Горькин зохиолнууд идэйнэ удхаараа, гүнзгы философско бодолоороо, урланхайханай үндэр дээдэ шанараараа хүнүүдэй сэдхэл хүдэлгэдэг байха юм.

Би анха түрүүн Горькин «Эхэ» гэжэ романни хоред жэлэй саада тээ уншаа нэм. Тэрэ гэнэһээ хойшо Горькин зохиолнуудта тон эхээр дуралдаг болһон байһаб. Дайсан харша үзэлүүды элэрүүлэн гаргадаг хүсэндэнь, гайхамшагтай баян ба тодо һонор хэлэндэнь дуралдаг байһаб.

Гайхамшагта хүдэлмэришэя — революционер Павел Власовай образы, үрэ хүүгэдтэ инаглан дуралдаг зөөлхэн сэдхэлтэй байхынгаа хажуугаар баатарлиг хэрэгүүды хэжэ шадаха байһан

юрын ород эхэнэр Ниловнагай образы мартжа болохо аал!

Энэ гайхамшагта эхэ революционн зохоолоы бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулжа гаргаһан ябадал хадаа тон эхэ ба шухала хэрэг болоно. Энэ хадаа манай республикын культури ургалты харуула. Гэбшэе, оршуулгань халанаар хэгдэһэн тулаада Горькин гүнзгы бодолы, баян гое үгэнүүдынь манай уншагшадта биратай зүбөөр дамжуулжа шаданагүй.

Ушар нимэһээ энэ оршуулгыгэ заһажа, дахин хэблэн гаргаха хэрэгтэй гэжэ һананаб. Бурят-Монголой ажалшад болбол Горькин энэ сэдхэл хүдэлгэмэ гое һайхан зохоолоы мэдэхэ ёһотой. Юб гэхэдэ, энэ ном болбол тэмсэлдэ ба илалтада уряалдаг байна.

Б. Цыиков,

Историческа наукануудай кандидат.

Ургалта

Советскэ засагай тогтоһонноо хойшо манай орон дотор 12 миллиард шахуу ном хэблэгдэжэ.

Энэ үе соо Ленин ба Сталиной зохиолнууд — 621.000.000 хэбэг, Маркс ба Энгельсын зохиолнууд — 37.500.000 хэбэг хэблэгдэжэ.

Советскэ Союз дотор 111 хэлэн дээрэ номууд хэблэгдэдэг юм.

Хаанта Россия дунда жэшээгээр хүн бүхэндэ 0,7 ном хүртэдэг байгаа наа, мүнөө СССР-тэ хүн бүхэндэ 4 ном жэл бүри хэблэгдэн гаргадана.

Уншагшадай

конференци болобо

Советскэ номы тараан нэбтэрүүлхэ баратай дашарамдуулан, һаяхан Горькин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо уншагшадай конференци болоо. Тэрэн дээрэ 60 шахуу уншагшад хабадалсажа, республиканска Радкомитэдэй урланхайханай хүтэлбэрилгэшэ нүхэр Каллиопи «Советскэ литература — ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлхэ хүсэн түгэс зэбсэг мүн» гэхэн эхэ һонин элидхэл хэбэ.

Нүхэр Каллиопи элидхэлээ эхэ зүбөөр зохоожо, тон ойлгосотой тодоор хэлэһэн дээрэһээ, урдаа табиган зорилгоо дүүргэжэ. Советскэ литературынын агууехэ хүмүүжүүлхэ удхашанары хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ нүхэр Каллиопи бодото жэшээнүүд дээрэ—советскэ уран зохоолошдой байгуулан образууд дээрэ тогтожо хэлэбэ. Революционн зоригы хүмүүжүүлхэ талаар М. Горькин «Эхэ» гэжэ романай гол герой Павел Власовые, Эхэ орондоо хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байха талаар Н. Островскиин «Булад яажа хатуужааб» гэжэ романай гол герой Павел Корчагини, ажалай социалистическэ мурсыя эмхидхэхэ талаар М. Шолоховой «Поднятая целина» гэжэ романай гол герой Давыдовые романа, уншагшадтай үмэнэ ойлгосотой тодоор хэлэжэ үгөө.

Элидхэл тушаа хэдэн асуудалнууд табигдажа, удаан үгэ хэлэгэн болоо. Конференцид хабадалсагшад дундаһаа нүхэр Миросниченко — Горькин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын директор, нүхэр Мильченко — уншагшай, нүхэр Дамдинжапов — БМАССР-эй ССП-гэй харюусалгата секретарь, нүхэр Норбоев — Бурмонгизай политлитературын секторы эрхилгэшэ ба бусад олон хүнүүд үгэ хэлэжэ. Уншагшадтай удаахан конференцинь мартын 24-дэ болохо байна.

Ж. Доржиев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН“ 1949 оной мартын 15.

Хэблэлэй хүгжэлтэ

БМАССР-эй Министруудэй Союз дэргэдэхи Бурят-Монголой хэблэл 1948 ондо 609 мянган нитэ тиражтай 851 хэблэлэй номууды гаргаһа. Энэ хадаа 1947 ондо гаргаһан литератураурайшаа 41 процентээр болоһон байна.

Мүнөө коммунизмад шэлжэн байһан үедэ марксизм-ленинизмы шудалалга, ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлхэ ажалшад хадаа түрүү зэргын ажал болонхой. Энэ үедэ марксизм-ленинизкэ ба нитэ-политическэ литературы хэрэгжэхэ ябадал эхээр дээшэлһэн байна. Ушар нимэһээ үнэгэрэг жэлдэ И. Лениной хэдэн зохиолнууд И. В. Сталиной 12 зохиолнууд хэблэгдэн байха юм.

И. И. Калининэй «Коммунистическэ хүмүүжүүлгэ тухай», «Политическэ агитаци тухай», «Колхозно уруулалта ба колхознигууд тухай» мүн тэрэнэ «Агитаторий библиотекын» сериһээ 3 ном агитациуудта туһаламж болгодон хэблэгдэн байна.

1948 ондо 31 зүйлэй учебник ба программно-методическэ литература хэблэгдэжэ. Ород мэдэхэ хүнүүдэй бурят-монгол хэл бэшгэ шудалжа ябадалда туһалжа болгон Мангадаев ба Баяновын зохиол тусхай учебник мүн.

Урланхайханай литература болбол ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэсэ эхэтэ зэбсэг мүн. Энэ хадаа Бурмонгиз болбол республикын элитэ уранзохоолошод Намсараевай «Шэлэгдэмэл номууды», Ц. Галсановай «Шэлэгдэмэл зохиолнууды», Н. Балдановын «Шэлэгдэмэл пьеснууды»

Б. Абидуевай «Шэлэгдэмэл шүлэгүүд ба поэмнууды», «Бурят-Монголой поэзин антология», агууехэ вождьнор В. И. Ленин ба И. В. Сталин тухай манай арадай зохиолнуудай суглуулбары — «Агууехэ баатарнууд» гэжэ ном хэблэн гаргаһан байха юм.

Науца, хүдөө ажыхын, санитария литературы хэблэн гаргалга республика дотор нилээд эхээр ургаа. Эдэ бүхы номууды хэблэн гаргаха ябадалда 100 таран партией, советскэ, науца чч бусад хүдэлмэришэд авторнууд, оршуулагшад, рецензентүүд ба редакторнууд боложо хабаадан байна. Тэдэнэрэй дунда филологическа чакануудай доктор Бертагов, филологическа наукануудай кандидатүүд Амогонов ба Упхонор, историческа наукануудай кандидатүүд Шоткинова, Тошев ба бусад олон мэргэжэлтэд бин байха юм.

Ном дэбтэрүүды хэблэн гаргалгын хэдэ эхээр уржажа байбашы, Бурмонгизай хүдэлмэришэд нилээд эхэ дутуу дунданууд бин.

Идейно-урланхайханай талаар эрхим байн номууды бүри олоор гаргаха гэхэн эхэн зорилго Бурмонгизай урда табигданхай. Бидэ болбол промисленностиин ба хүдөө ажыхын түрүүшүүлэй дүй дүршэлы үргэнөөр нэбтэрүүлдэ, мичуринска биологическа наука үндэһэ хууринууд ба агротехническэ знаинууд тухай номууды, үхнүүдэй номууды хэблэн гаргалгы эхэлэхэ ба тэдэнэй полиграфическа оформлени болон хэлэнэй культури эрид дээшлүүлхэ уялгатай байнабди.

Б. Мужанов,

Бурмонгизай директор.

Тон ойлгосотойгоор бэшэнэ

Мухаршэбэй аймалай «Комсомола» колхозой парторганизацион секретарь нүхэр Д. Намжиловтай телефонээр хөөрлөөб.

Улан-Удэ. Танай колхозой коммунистууд һаян үедэ ямар шэнэ номууды уншааб, уншаһан номуудта ямар сэгнэлтэ үгэнэб?

Мухаршэбэр. Манай агитаторнууд ба эндэхи багшанар М. И. Калининэй «Коммунистическэ хүмүүжүүлгэ тухай» номы бурят-монгол хэлэн дээрэ уншажа эхэ һонирхоо, олон юмэ ойгожо абаа.

Улан-Удэ. Юу ойлгожо абааб? Мухаршэбэр. Манай коммунистууд болбол марксизм-ленинизмы шудалганы нэгшэ алхам урагшаа ябажа болохогүй, марксизм-ленинизм хадаа коммунизм байгуулгын эгзэн хүсэтэй зэбсэг мүн, энэ һургаалы шудалхадаа теориин үдэр бүрин практическа хүдэлмэришэ нитгээр холбохо хэрэгтэй, тинхэдэ эдэни хайһан гэжэ холболдуулан ябуулжа арга замьен ойлгоо. Сэхын хэлэхэдэ, бидэ теори ба практика хөрөы холболдуулан ябуулжа гэшы юрэнхыгөөр ойлгодог ба бодото хүдэлмэри дээрэ бэлүүлжэ шададаггүй байгаабди. М. И. Калинин угаа эхэ дүй дүршэлтэй агитатор ба пропагандист байһан тулаада тон ойлгосотойгоор бэшэнэ. Энэ ном уншаһан ба зүбшэн хөөрлэдхэнэй һүүдээр манай агитаторнуудай хүдэлмэри эли бодо ашаг ехэтэй болоо.

Энэ ном хадаа гансахан агитаторнуудта туһатай, тэдэнэрэй агитаци ябуулжа сэгнэһэгүй эхэ методико байхайаа гадна, колхозник бүхэнэй, хүн бүхэнэй уншажа, ухаан бодолоо баяжуулжа үнэтэ һайхан ном болоно.

Советскэ номууды тараан нэбтэрүүлхэ нарын эхилбэһөө хойшо КОПИЗ-эй Улан-Удэ городтохи магажнууд 35.000 тухаржэй ном худалдакыл ороцдо 81.000 тухаржэй ном худалдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КОПИЗ-эй центральна магазин соо.

М. Минсвай фото.

Советскэ литература болбол „эгзэн үндэр идэйнэ, эгзэн түрүү ба эгзэн революционн литература мүн“.

А. ЖДАНОВ.

Арад зоной хүсэл

(Редакцида ерхэн бэшгүүдхэ)

Хуурмаг эмшэн Жамьянов тухай, мүн тэрэн шэнги зарим ябуул мэхэнд тухай бэшгүүд «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакцида олоор ерэнэ. Габьяата врачуудай бэшгэе хайшаан дэмжэхэ зуудаа, Жамьянов шэнги хара мэхэндтэ дураа гутан жэрхэн тухайлаа ажаллад эли тодоор мэдүүлнэ.

«Урда үни сагта Сулын Жаргал гэжэ хүнэй нюдые Шойнжур лама аргалаад, огто бохор болжогорхион юм. Нюдөө үбдэбэшые наа, энэ баримта мэдэхэ байдан туладаа билэманарта хандаагүй хүм. Харин мүнөө врач Никифорова намайе аргалда, хараха нюдэтэй болгоо. Советскэ медицинаны аша туһан энэ эли бодоор харагдана» — гэжэ Хэжэнгын аймагай Сталиной нэрэмжэтэ колхозой 74 наһатай гэрлүүн Т. Бадмацыренов мэдүүлнэ.

«1943 онһоо 1946 он хүрэтэр манай Хэжэнгэ нотагта лама Жамьянов шэбээлэн юм. Тинхэ зуураа нилээд ехэ зэрлэн аяг ааша гаргаа хэн. Үбшлэн зарим хүнүүдтэ ехэшгэ тодох татанан юм» — гэжэ Бато Базарон бэшэнэ.

«Советскэ гүрэн хадаа манай республиканы ажалшадай культуринаар ажауууны түлөө айнабар ехэ оролдолго хэсээл гаргана. Анханда нэгэшые эмнэлгын газаргүй

байнан нотагуудта амбулатори, больница, врачэбнэ пунктнууд эмхидхэгдэ. Эрдэмтэй специалистнар олон болоо. Иимэ үедэ лама Жамьяновай хуурмаг эмшлэгшэнь гэсэжэ огтошые болохогүй» — гэжэ Закаменай аймагһаа Б. Шоенов мэдэсэнэ.

Мүн Хэжэнгын аймагай хургуулинуудай багшанарһаа бэшгэ ерэнэ. Багшанар Н. Намсараев, Л. Инекова, З. Дампилон, Д. Батуев, И. Сергеев, Е. Гергенова ба бусад болбол хуурмаг мэхэндэдэй аяг аашые эсэстэнэ хүрэтэр элнрүүлхые эринэд. Хэжэнгын аймагай арадай гэгээрэлэй таһагые даагша А. Аюржанаев, тус таһагай инспектор Р. Цыбиков гэгшэд тэдэнтэй өөздөнгөө саналые нэгэдүүлнэ. Ябуул мэхэндэды хатуугаар хэһэжэ, тэдэнэй хорого хойшолоногуудые сүм усалдаха шухала гэжэ манай уншагшад тэмдэглэнэ.

«Хуурмаг эмшэн Жамьяновы хуули буса эмнэлхэ хэбэнэй түлөө хуулин харюусалгада хабаадуулын тулада тэрэн тухай материал БМАССР-эй Прокуратурада дамжуулан үгтэбэ» — гэжэн БМАССР-эй Элүүрые Хамгаалгын Министрстын мэдэсэлые республикын бүхы ажалшад ехэ хайшаалтайгаар угтан абаана мэдүүлнэ.

ҮЗЭГ БЭШЭГТЭ ХУРГАЛГЫЕ ШАНГАДХАХА

Хайша хэрэгээр хандана

Манай Түхэнэй аймагта шэнэ үзэг бэшгэ огто мэдэхгүй ба бага мэдэхэ 609 хүн тоологдоно. Гэбэшые, хуралсалда хабаадуулагдаха еһотой байһан энэ олон түхэдые заняинуудта ябуулха тушаа оролдолго гаргагданагүй.

Зарим сомоноудай ба колхозуудай түрүүлэгшэнэр энэ шухала хүдэлмэриэ ударидахын орондо, харин хойшо татана. Жэшээлдэ, Сагаан-нуурай сомоной «XVII партсезл» колхозой (правленийн түрүдэгшэ хүхэр Н. Барбаков, парт-организацинын секретарь хүхэр Н. Ангархаев) хүтэбэрилгэшэд: «Энэ хадаа тон забда сүлөөгүй сагта тохөөлдөн үлүү хүдэлмэри юм» гэжэ мэтээр хэлэлсэ. Мүн Толтойн сомоной, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй нэрэмжэтэ

колхозой түрүүлэгшэ хүхэр Бандеев «энэ бидэндэ хамаагүй хэрэг юм» гэжэ хөөрлэдг.

Аймагай центр Кырен дээрэ харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдэй хуралсаха кружок эмхидхэгдэхэ еһотой байһан юм. Тэндэ хамтадаа 26 хүхэд хураха зэргэтэй байгаа. Гэбэшые, оройдоол 2 удаа заняни үнэргэгдэбэ. Зарим хүхэд занянида хайша хэрэгээр хандадаг. Ямаршые шалтагаангүйгөөр урөгтоо ердэггүйшые хүнүүд байха юм. Жэшээн, хүхэд Хартаев, Төкуренов, Балдаев гэгшэд занянидаа огто ердэггүй.

Мүн хүхэд Н. Забанов (Райлехоз), Федоров (аймгүйсэдком) ба бусад заняниһаа зугаадые оролдолдо байна.

Е. Гыргенова.

Хангалтагүйгөөр ябуулагдана

(Мухаршэбэрхэ бэшгэ)

Ород алфавит дээрэ зохогдоһон бурят-монгол үзэг бэшгэ арад зоние хургаха хэмжээнүүд тухай ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол Мухаршэбэрэй аймагта тон хангалтагүйгөөр бэделүүлэгдэжэ байна. Энээн тухай «Бурят-Монголой Үнэн» ба «Бурят-Монгольская Правда» газрэнүүд шөө 1947 оной март хартада хатуугаар шүүмжэлэн бэшээн юм.

Гэбэшые, энээн дээрэһэ ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айком ба аймгүйсэдком бодото тобшолол хээгүй. Үзэг бэшгэ огто мэдэхгүйг 500 ажалшад шэнэ бэшгэ шудалха кружогуудта хандуулагдаагүй, тэдэни хургаха культурамеецүүд томилогдоогүй байһаар.

Жэшээн, «Комсомол» колхоздо 60 гаран хүн үзэг бэшгэ мэдэхгүй зангаараа. Тус колхозой партийна организацинын секретарь хүхэр Д. Намжилов энэ хэрэгтэ анхаралаа

табингүй ханаа амархан хуужа байдаг.

Тэрэшлэн Молотовой, Сталиной нэрэмжэтэ, «Шэнэ байдал» колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнар хүхэд Б. Ширинимбуев, Т. Гармаев гэгшэд шэнэ үзэг бэшгэ арад зоние хургаха тушаа ямаршые хэмжээ абанагүй. Тэдэнэр колхознигуудай хуралсалые эмхидхэхгүйгөө гадна, харин өөздөшые бурят-монгол үзэг бэшгэе һайн мэдэхгүй, газет ба номуудые түрлхи хэлэн дээрэ уншажа шадахагүй байха юм.

ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айком ба аймгүйсэдком энэ гүрэн түрэн удхашанартай хүдэлмэридэ халуун анхаралаа ойрын сагта хандуулжа, бодото хэмжээ абаха уялгатай.

Б. Дымбрылов, манай корр.

Эрид хубилалта гаргаха

Улан-Удын Городской районой зарим эмхи-зургаануудта шэнэ үзэг бэшгэ зааха хүдэлмэри муу бэшгэр ябуулагдана. Зооветинститут, Кооптехникум, Гүрэнэй Бурят-Монголой Лениной орденго оперо ба баледэй театр, оедолой фабрика гэхэ мэтын эмхи-зургаануудта хуралсалай жэлэй эхилхэтэй хамта кружогууд эмхидхэгдэжэ, үзэг бэшгэ огто мэдэхгүй ба бага мэдэхэ хүнүүд булдаага хуржа захалһан байна.

Гэхэтэй хамта, энэ хэрэгые эмхидхэжэ шадаагүй, тон үсөөхэн хүнүүдые хуралсалда хабаадуулдаг, шэнэ үзэг бэшгэ шудалгые хайнаар ябуулхаяа оролдоггүй хүтэлбэрилэгшэд багал бин.

Городской Советэй гүйсэдкомой лэргэдэхэ кружошто хамтадаа 16 хүн хуралсаха ушартай байһан аад,

үнэн дээрээ оройдоол 3 хүн хуралсалда хабаадуулагдана. Энэ кружошто бэшүүлэн, Горсоветэй гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд занянидаа огто ябангүй.

Мүн Бурмонторгын системэдэ хамта 12 хүнэй хуралсаха кружок бин нэрэтэйшые наа, харин оройдоо 2 хүн хуржа байна. Улан-Удын Городской район соо оройдоол 137 хүн хуралсалда хабаадуулагдана.

Дээрэ заагдһан баримтанууд хадаа политическэ удхашанартай энэ хэмжээ-ябуулгын хангалтагүй дүргэдэжэ байһыень гэршэлнэ. Тус хуралсалай явса тухайнэй эмхи-зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда эрид хатуу эрилтэнүүдые табиха хэрэгтэй.

Л. Засорин, Городской райОНО-е даагша.

★ МОТОКРОСС ★

Февральн 27-до мотоциклар урилдаанда гарашад мартын 10-да Улан-Удэе бусажэ эрбэ. Үдэшын 6 часа Советүүдэй талмай дээрэ түрүүшын колоно фиништэ хүржэ ерэнэ байна. Энэ команда 850 километртэ: Улан-Удэ — Сосново-Озерск — Улан-Удэ гэжэн маршруттайгаар ябаа.

Колоннын командир Молчанов иргэжэ хөөрөбэ: — Манай хэжэн аян зам ехэ байнаар үнгэрөө. Бидэ Заиграйн, Хорин, Яруунын ба Хэжэнгын аймагуудай колхозуудаар ябаади. Тэндэхэ колхозууд мание хайнаар угтаа. Радио тухай, ажабайдалда тэрэнэй үүргэ тухай хэлэһэн лекцинуудтэ олон хүн хабаадаа. Тэрэшлэн Дээдэ-Тальцы тосхондо тодхогдоһон радиозелаи хүдэлмэридэ туһалалсаади.

Уланшьегүй, 15 минута үнгэрөөд байтар хоердохи колонон орожо эрбэ.

Тус колононо хабаадагшад 1000 гаран километр ябаһан байна. Эдэнэр Улан-Удэ — Городок — Улан-Удэ гэжэн маршрудаар ябаа. Тус колонынхид Торнин аймагай Молотовой, Эдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта радиозелат тодхоосоо.

Колоннын командир Воейков: — Бидэнэр Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо тодхогдоһон радиоузелые хараалһан болзорхоо хураггүй урид дүргээбди.

Колоннонуудай командирнууд БМАССР-эй Министрүүдэй Советэй дэргэдэхэ физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо хүхэр Синицындэ рапорт үгэбэ. Нүхэр Синицын тэдэнэрые амаршалжа зуураа, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахынь хүсэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: урилдаанда хабаадагшад.

З. Веснинагай фото.

СПОРТ

Хүдөөгэй залуушуулай санын мүрысөөн

Мартын 5-һаа 7 болтор үнгэргэгдэһэн хүдөөгэй залуушуулай санын мүрысөөндэ 13 аймагуудай санашад хураалдсаба.

10 километрн урилдаанда эршүүлэй командануудай дундаһаа Заиграйн аймагайхид түрүлжэ, нэгдэхэ һуури эзэлбэ. Хоердохи һуури Кяхтын, гурбадахы һуури Яруунын аймагай санашад эзэлэ.

Эхэнэрнүүдэй команданууд хоорондын мүрысөөндэ нэгдэхэ һуури — Түхэнэй аймагай, хоердохи һуури — Заиграйн, гурбадахы һуури — Кабанскын аймагай санашад эзэлһэн байна.

Эхэнэрнүүдэй өөһөд хоорондын мүрысөөндэ 12 хүн хабаалдсаа. Мухаршэбэрэй аймагай эрхим санашан Ревенская түрүүлэ. Санашад Еремихина (Байкало-Кудара), Шункова (Иволга) 2-дохи ба 3-дахы һууринуудые хубаалдсаба.

Эршүүлдэй өөһөд хоорондын мүрысөөндэ хүхэр Крушельницкий (Заиграй) түрүүлэ. Энэ хүхэр 18 километртэ 1 час 25 минута 3 секунда соо гаталһан байна. Хоердохи һуури — Алексеев (Кяхта), гурбадахы һуури — Масляников (Ярууна) эзэлбэ. Мүрысөөнэй дүнгэй еһоор, команданууд хоорондын мүрысөөндэ түрүү һуури Заиграйн, хоердохи һуури Яруунын, гурбадахы һуури Иволгын аймагайхид эзэлһэн байха юм.

Мүрысөөнэй удаа баярай вечер боложо, физкультура ба спортын республиканскэ Комитедэй грамотанууд ба шангууд ылагдашадта барюулагдаба.

хурагшадай спортивна мүрысөөн

Мухаршэбэрэй аймагай хургуулинуудай хурагшадай санын мүрысөөндэ Сутайн ба Никольскын колонон жэлэй хургуулинуудай хурагшад түрүү һууринуудые эзэлһэн байха юм. Мүрысөөндэ хабаалдсаба хурагшад Д. Вадборджиев, А. Иванов, Д. Цыдыпова гэгшэд Сутай тосхондоо хүүгэдэй дунда физкультурно-нигтын хүдэлмэри эмхидхэһэн байгаа. Мүн, хургуулин дэргэдэхэ катог дээрэ үлэр бүри конькигаар мүрысөөн боложо байдаг. Хурагшад дундаһаа Гюша Мазур, Юра Гармаев, Мэлс Балдаев, Пурбо Содбоев, Хандажапов ба бусад эрхим конькишан гэжэ тоологдоно.

Мүнөө Сутайн эдир физкультурнигууд өөһөд хоорондын мүрысөөндэ бэлдэжэ байна. И. Тугутов.

Хилын саана юун болоноб

Американска засагаархидай бүдүүлиг ааша

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Советскэ дипломат, Нэгэдэмэл Нацануудай Секретаридаид сотрудник В. А. Губичев мартын 4-дэ Нью-Йоркдо хуули бусаар арестовалагдаһан байгаа.

Мартын 4-эй үдэшын 9 час багта Нью-Йоркын улцануудай нэгэндэ В. А. Губичевые танигдаагүй зургаан хүнүүд хам шүүрээд, протест хэбээр байтарынь, хүсөөр бариха автомашина соо һуулган, мурдэлгын Федеральна бюородо (американска тагнуулай газарта) абаашаһан байба. Хуули буса юумэ эхэжэ байнат гэжэ Губичевай буруушаатарынь, мурдэлгын Федеральна бюро соо тэрэниие дары мүнхэжэ, мартын 4-эй үдэшын 9 часһаа удаады хүдэршын үглөөнэй 11 час болотор үргэлжэлүүлһэн байгаа. Мүнхэжэ байхадаа, Советскэ Союз тухайда американска тагнуулай мэдэхые оролдодог мэдээнүүдые абаха зорилготой асуудалнуудые асууһан байна. Жэшээлдэ, дайнай урда тээ ба боложо байхада хаана сэрэгэй барилгануудые хэлсэбэни, СССР-гэхи концлагерьнууд ба «баалалтын ажал хүүлдэг газарые» мэдэхэ гүш, СССР-эй гадаадын политикые хубилгажа шадагдаха гэжэ һанана гүш гэжэ мэтээр мүнхэжэн байха юм.

Губичев мүнхэгдэһэнгөө һуулээр сүүдтэ абаашагдаһан байна. Губичев хадаа хуули бусаар арестовалһан тухайнда сүүд дээрэ дахинаа мэдүүлһэн ба советскэ посылствын түлөөлэгшые дуудаха эрилтэ хэһэн байгаа. Тэрэшлэн американска тагнуулай зүгөө хуули буса ааша гаргалан ушарһаан, асуудалнуудта харюу үгэлгөө Губичев арсаа. Американска засагаархид сүүдээр харалгы хойшо луулха баатай болоһон байха юм. Губичев сүүдэй зал соһоо гүрэкт хадаа США-дахи алтнанистическэ галуу аашын аархай ехэ болоһые гэршэлнэ. Проект хадаа коммунистууд сүлжэ гэжэ хараална. Хэрбэ мүнхэжэһэн олоно ашгүрэнэй абаха гэжэ хүсэхгүйгөө наань, тэдэнэр граждэ байха ямаршые эрхгүй «кэзлүүд» болон Холбоото Штапта үлөөлдэжэ ба һунгаха гүрэнэй эмхи-зургаануудта мэрилхэ эрхээ ханагдаха юм.

Американска засагаархидай ашаанууд хуули буса ба зорлоо аашалалга мүн болоно, ямар гэхэдэ, Губичевые гэмнэ ямаршые үндэһэ баримтагүй байна.

Американска засагаархидай ашаанууд хуули буса ба зорлоо аашалалга мүн болоно, ямар гэхэдэ, Губичевые гэмнэ ямаршые үндэһэ баримтагүй байна. Американска засагаархидай ашаанууд хуули буса ба зорлоо аашалалга мүн болоно, ямар гэхэдэ, Губичевые гэмнэ ямаршые үндэһэ баримтагүй байна. Американска засагаархидай ашаанууд хуули буса ба зорлоо аашалалга мүн болоно, ямар гэхэдэ, Губичевые гэмнэ ямаршые үндэһэ баримтагүй байна.

США-дахи коммунистуудай гүрэндин ба эрхэнүүдые хаһаха тухай хуулин проект

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын вашингтонскэ корреспондентын мэдэсэһэнэй еһоор, демократическа партинын ажал ябуулаша, түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Уолтер болбол коммунистуудай Холбоото Штадуудта түрэхэн байбашы наань, американска гражданин байха эрхынь хаһаха гэжэ дуралхал хуулин проектые түлөөлэгшэдэй палатада оруулаһан байна. Энэ хуулин проект хадаа США-дахи алтнанистическэ галуу аашын аархай ехэ болоһые гэршэлнэ. Проект хадаа коммунистууд сүлжэ гэжэ хараална. Хэрбэ мүнхэжэһэн олоно ашгүрэнэй абаха гэжэ хүсэхгүйгөө наань, тэдэнэр граждэ байха ямаршые эрхгүй «кэзлүүд» болон Холбоото Штапта үлөөлдэжэ ба һунгаха гүрэнэй эмхи-зургаануудта мэрилхэ эрхээ ханагдаха юм.

Греческэ королевскэ армийн дагайралга

ПРАГА. (ТАСС). Телепресс агентствын даажууланай еһоор, демократическа армийн эсэргүүдэй дайлагдаха королевскэ эсэргүүдэй арасаг ушарнууд улам олон боложо байна. Килкис гэжэ райондо монархо-фашистскэ отрядуудай 137 гэшүүд буугаа хаяад, нотагаа бусашаһан байха юм.

Израиль гүрэнэй шэвэр правительсто

ТЕЛЬ-АВИВ. (ТАСС). Израиль гүрэнэй премьер-министр, «Мир» партинын (Израильнын лейбор» партинын) ударидагша Бен-Гурион хадаа Израиль гүрэнэй шэвэр вительствын составые Учредител суглаанай үзэмжэдэ 16 министрскэ портфельнэ 12-е хубааба. «Мапан» парти портфель, шажанай партинын блогто — 3, «Прогрессист» партида ба «Сефардим» гэжэ литическэ группировкодо — жээд портфель үгтөө. «Мир» партида (хүдэлмэришэдэй немэл парти) 3 портфель ба 6 нитын сионистскэ партида портфель үлөөлдөө — эдэ партинууд правительстода хабаа арсаһан байна.

Уншагшад асуудалда харюу

УОЛЛ-СТРИТ БА СИТИ ГЭДЭГҮҮД ЮУБ?

Республиканска лектуриин библиотекарь хүхэр М. Борогшова хадаа Уолл-стрит ба Сити гэдэгүүд юуб гэжэн асуудалтайгаар манай «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакцида хиндаба. Энээндэ харюу болгон, хүхэр Г. Дашцыреновой статья толлолбди.

Мүнөө усын уласхоорондын байдал хадаа дайн сэрэг үүдэхые нэгдэгшэ англо-американска лагерини ба тэрэнэй агентүүдэй харанхы ябуулгануудые харуула. Дэлхэе эзэмдэн зонхило гэжэн англо-американска түсэбүүд, газар-улумбэрсэгые дүрэтэр сэрэгэй базануудые байгуулга, американска сэрэгэй гаршануудай тон ехэ бололго, сэрэгэй союз ба блогүүдые элитээр тогтоолог — эдэ бүгэдэ хадаа шэнэ дайн сэрэг үүржэрөөхэ гэжэн нэгэл политикын олон янзын үзэгдэлүүд мүн.

Уолл-стрит гэжэ Нью-Йоркдохи улцануудай нэгэн юм. Американска бүхы ажахые урхалһан капиталистическэ томо томо банкнууд ба трестүүд тэрэ улцанда байдаг. Тиймэ дээрэһэ, Уолл-стрит өлынгөө дура хэсэлые бүхы Америкэдэ захирдаг.

Уолл-стритэйхид — мүнөө сагай Америкын эзэдын болонхой. Эдэнэр США-гэй дотоодын ба гадаадын политикые тодорхойлоно. Эдэнэр, хамагай түрүүндэ, өөһөднгөө олоо тухай бодолог. Эдэнэр сэрэг дайнай үедэ түрибэлгүй ехэ олзо оруулаһан байгаа. Дайн дүрээр, промышленностийнгоо амгалан байдалда шэлжэн ороходонь, эдэнэй хэрэг ушар хубилха еһотой боло.

Тэрэһэнэ гадна, Англиин зонхилхы ноурунууд болбол ондоо гүрэнүүдые өөһөд хоорондонь эб эегүй болгон, хеморолдуулжа даданхай. Энэ аюултай нааданайн гол удаха юуб гэхэдэ, ондоо гүрэнүүдэй хүсэ шадалые бууруулаха гэжэ оролдодог байха юм.

Уолл-стритдэ ажахын ехэ хандаралай — кризисэй шэнжэ үзэгдэбэ. Тийнхэдэнь, Америкын эзэд хадаа уласхоорондын байдалые хурсалхынь тулада бүхы үлөөлгөө, бүхы засагаа хэрэглэнэ; США-да Советскэ Союз «аюул» ушаруулжа байһан хэрбэртэйгээр худал, хуурмаг үгэ тарана. Тээд, социализмын орон эб найрамдалайнгаа политикые сэхэ шууд ба батаар сахидаг, хэндэшые «аюул» тохөөлдүүлдэггүй байха юм.

Лондоной районуудай нэгэн — Сити гэдэгтэ суглауулагдаһан английска томо томо банкнууд ба трестүүд лэ Англиин позицияе тодорхойлдог байха юм. Сити хадаа Америкэдэхэ Уолл-стриттэл адляар, Англиин ажабайдалда тиймэл үүргэ дүргэнэ.

Харюусалгата редакторай орлогшо Б. ОЧИРОВ

МУНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДА

«Прогресс» «Дипломат» «Эрдэм» «Инженер Кочной алдуу»

Гореленков хадаа апрелин болсорт ноооруулаха Го-он с туугаан шэмэлжэ догворуун баталжа ба захилууные байна. Мүн эндэ ажалшадта, орлогшинууд ба эмхи-зургаануудта дадалхын тулаид, гошорговдонууд хадаа олон жэлэй гэмнэ бин.

Улан-Удын механик-заводтэй лэй заводтой капиталые барилтагта билүүн — эрхүүдые ба хуули-заветтэй илгэһэн хэвдэ Улаан-Удын тусгай заводтэй ариуудай таһагһаа мэдэхэдэ байна.